

Hrvatska grančica

DVOJEZIČNO GLASILO HRVATA U RUMUNJSKOJ
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

STR. / PAG. 4

OBİÇAJI I VJEROVANJA U
JABALČU

STR. / PAG. 6-7

PRIORITETI KOMANDE ZA
OVU GODINU

STR. / PAG. 10

ŠOKAČKO PJEVAČKO
DRUŠTVO U REKAŠU

Stolnoteniski turnir u Ravniku, 6. izdanje

STOLNI TENIS U RAVNIKU

Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u petak 18.03.2022, u 15.30 sati. Gledajte nas!

Mjesečno Izdanje Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj / Editie lunară a Uniunii Croaților din România

Godina / Anul **XXVIII**
Broj / Numărul **195**

Nakladnik / Editor
Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj / Uniunea Croaților din România

Za nakladnika / Pentru editor
Giureci-Slobodan Ghera

ISSN KOD / COD ISSN **1841-9925**

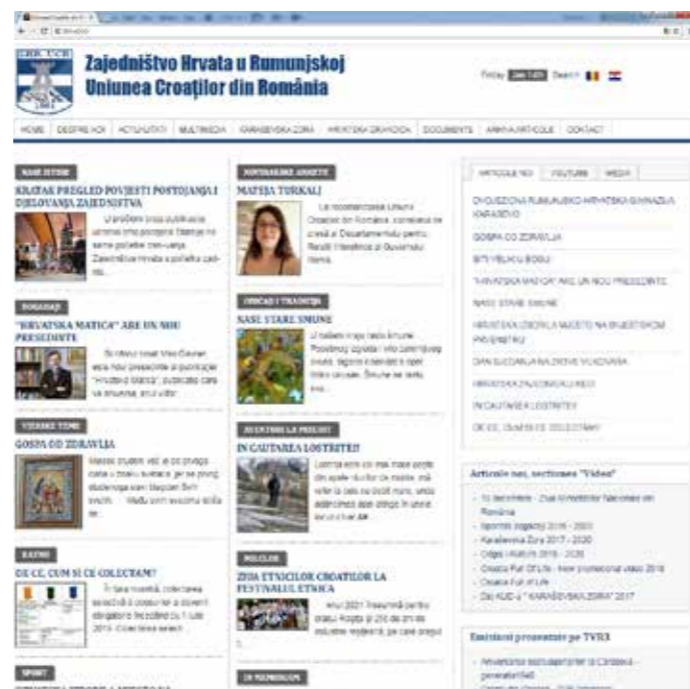
Glavni urednik / Redactor șef
Ivan Dobra

Urednici / Redactori
Lina TINCU; Daniel LUCACELA;

Vanjski suradnici / Colaboratori
Marla LAȚCHICI; Pr. Davor LUCACELA; Petru MILOȘ

Tehnoredaktor / Tehnoredactor
Zlatko Nikola URSUL

Adresa:
**Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj
Uniunea Croaților din România
327065 Carașova 22, jud. Caraș-Severin, România
Telefon: 0040-255-232255
Fax: 0040-255-232146
E-mail: zhrucr@gmail.com; hg.redactia@zhr-ucr.ro
Web: www.zhr-ucr.ro**

www.zhr-ucr.ro

TVR3 Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u četvrtak 24.03.2022, od 11.00 sati (prije podne). Svaka emisija pokušava obuhvatiti ono što je značajno u povijesti i životu hrvatske manjine na rumunjskom prostoru, naše tradicije, običaje i najvažnije događaje iz karaševske zajednice. Gledajte nas!

Svakog petka s početkom od 19:10, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Ričice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

U OVOM BROJU DONOSIMO / ÎN ACEST NUMĂR:

STOLNOTENISKI TURNIR U RAVNIKU	STR. 3
OBIČAJI I VJEROVANJA U JABALČU	STR. 4
ZIUA INTERNAȚIONALĂ A LIMBII MATERNE	STR. 5-6
PRIORITETI KOMANDE ZA OVU GODINU	STR. 6-7
SVJETSKI DAN BOLESNIKA ...	STR. 8-9
ŠOKAČKO PJEVAČKO DRUŠTVO U REKAŠU	STR. 10
PRAVI ŽIVOT, PRAVI MIR	STR. 11
VELJAČA – KORAK DO PROLJEĆA	STR. 12
ÎMBRĂCĂMINTEA PESCARULUI SPORTIV!	STR. 13
OBIKLJEŽENA DRUGA OBLJETNICA ...	STR. 14
IN MEMORIAM, PROF. LUKA PETRAŠKA	STR. 15

IN MEMORIAM, PROF. LUKA PETRAŠKA

Veoma tužna vijest pogodila nas je 7. veljače kad smo doznali da je u 74. godini života umro prof. Luka Petraška, rođen u Nermiđu 4. listopada 1947. godine i svojevremeno dugogodišnji prof. rumunjskog jezika i književnosti u osnovnoj školi u Karaševu. Profesor Petraška je pokopan u srijedu 9. veljače u mjesnom groblju iz Ričice, gradu u kojemu je proveo više od polovice života.

Pohađao je prof. Petraška prva četiri razreda osnovne škole u svom rodnom Nermiđu, s predavanjima na hrvatskom jeziku, Gimnazij je pohađao u obližnjem Karaševu, 5.

razred na hrvatskom jeziku, 6. i 7. i 8. razred na rumunjskom jeziku, s time što je u tim razredima hrvatski jezik učio kao maternji jezik po udžbenicima na latinici. Srpsku srednju školu pohađao je od 1961. godine u Temišvaru, ali na rumunjskoj sekciji, dok je Filološki fakultet pri Pedagoškom institutu u Temišvaru pohađao od 1965. do 1968.

Najprije radi kao profesor rumunjskog jezika i književnosti u mjestu Pișcotu u županiji Satu Mare, u Firliugu, mjestu u Karaš-severinskoj županiji, radi od 1970. do 1978., a 1978. godine dolazi u Karaševu gdje biva profesorom rumunjskog jezika i književnosti sve do 1991. godine i gdje je nekoliko godina obavljao i funkciju ravnatelja Osnovne škole. Od 1992. godine pa sve do odlaska u mirovinu profesor je rumunjskog jezika i književnosti u Gimnaziji likovnih umjetnosti u Ričici.

Kao izuzetno nadarenog profesora, vrsnog jezičara i suptilnog filozofa, pamtit će ga čitave generacije učenika iz Karaševa i ne samo, zapravo sve generacije učenika koje su imale privilegij da ih rumunjskom jeziku i književnosti podučava upravo prof. Petraška. Profesor iz Nermiđa će zauvijek ostati u sjećanju svojih učenika i svih koji su ga poznavali ponajprije po svojem enciklopedijskom znanju, a onda i po izvannastavnim aktivnostima sa svojim

učenicima od kojih je stalno tražio maksimum u svim djelatnostima u koji su bili implicirani, bilo da je riječ o učenju rumunjskog jezika i književnosti, bilo da se radi o sportskim aktivnostima kao šah ili tenis. Uostalom, za vrijeme profesora Petraške i njemu zahvaljujući, karaševska je škola imala u osamdesetim godinama prošloga stoljeća brojne županijske šampione u šahu i tenisu, kako u muškoj tako i u ženskoj konkurenciji.

Kruna intelektualnog rada prof. Petraške je prijevod Novoga zavjeta na karaševski idiom, knjiga izdana 2013. godine u Njemačkoj, knjiga koja je, nažalost, prošla relativno nezapaženo u karaševskoj zajednici, koliko među čitateljskom publikom, toliko i među intelektualnom elitom iz karaševskih sela. Šteta velika, jer prof. Petraška je uložio velik dio svog života, cijele 17 godine, kako bi omogućio svakome Karaševku pristup biblijskoj poruci na materinskom jeziku. „Da bi postigao Božji blagoslovi, veli autor na karaševskom idiomu u predgovoru Novoga zavjeta, makar koj čovik ili žena neophodno treba znati volju Božu, a to se može samo slušanjem ili četanjem Njegove reči; i baš zato sam si podmetnul skoro sedamnaest godine rađe u ovom poslu, da adaptiram Novi zavet na karaševski jezik/govor“.

Novi zavet na karaševskom govoru pionirski je rad i velika hrabrost u zajednici gdje i onako manjka izdavačka aktivnost. S tim više što naš karaševski jezik nije normiran, odnosno standardiziran, i ne posjeduje izražajne mogućnosti s kojima bi se i najtanije misli mogle izraziti. Istina, prof. Petraška je bio izvorni govornik karaševskog jezika i lingvist po formaciji, dakle jedan od najpoznatijih da se prihvati ovakvoga posla, a djelo je daleko najbolji opsežni rad ovakve vrste ikad učinjen u karaševskoj zajednici.

Kao profesor je uvijek bio temeljit i predan svojoj profesiji i kao takav ostaje u neizbrisivom sjećanju svima koji su ga poznavali, nadasve kao ljubazan i dobar čovjek, kao istinski gospodin i profesor koji je mnoge učenike uveo u svijet književnosti, ali ih i odgojio za život.

S puno pijeteta i velikom tugom izražavam najskreniju sućut svima koji su poznavali profesora Luku Petrašku, prvenstveno obitelji i djeci. Neka mu Bog oprosti grijehe, a dušu neka mu primne u raj nebeski!

Ivan Dobra

OBILJEŽENA DRUGA OBLJETNICA NAKON ODLASKA VLČ. MARIJANA TJINKULA

Prije dvije godine, točnije 17. veljače, otišao je naš dobri pastir, vlč. Tjinkul.

Stoga i ove godine, 17. veljače, održana je misa zadušnica za vlč. Tjinkula u lupačkoj crkvi. Misu je predvodio kancelar Nikola Lauš, a koncelebrirali su lupački župnik, vlč. Đuređ Patašan i vlč. Milja Sima, klokotički župnik. Nazočan je bio i vlč. Petar Rebedžila, župnik iz Karaševa.

Prije dvije godine postavljali smo sebi pitanje kako dalje, preplašeno stado bez pastira?

Jer sve se dogodilo naglo i prerano, župnik Tjinkul nas je naglo napustio. Polako bili smo prisiljeni sjetiti se onoga što nam je bivši župnik uvijek govorio: budni budite i pripravni! A to je naglasio na misi zadušnici i kancelar Lauš. Često nam je to govorio u propovjedima, pogotovo zadnjih godina svoga života, vlč. Tjinkul. Često nas je znao i koriti, ali i u najboljoj namjeri nam je govorio kada ne radimo nešto dobro. Iako su se mnogi bunili i gundali, znali smo da je bio u pravu, da je to za naše

dobro. Govorio nam je da čuvamo svoje domove, svoja ognjišta, svoj jezik, narodnu nošnju, poštenje, govorio nam je da se uvijek Bogu molimo, utječemo u svemu. Učio nas je da poštujemo svoje roditelje, majke, dede, da na putu pozdravljamo s Hvaljen Isus, kako i priliči kršćanima! Katekizam, nekada vjeronauk subotom, molitva krunice, pjevanje pobožnih pjesama....toliko toga nebrojeno dobroga! I Bogu hvala, to smo uspjeli sačuvati i činimo i dalje. Radio je vlč. Marijan Tjinkul neumorno ne samo na poboljšanju našeg duhovnoga života, kojemu prijete tolike opasnosti ovoga svijeta koji trči za novcem, već i na poboljšanju materijalnoga. Gradio je, popravljao, uređivao. Sada, u ovim vremenima pandemije s radošću i nostalgijom se sjećamo kada su naše krajeve posjećivali svećenici, propovjednici, redovnici, bis-kupi, kardinali, držali nam duhovnu obnovu, i svi su bivali zadivljeni kako smo očuvali vjeru, jezik, sve. A sjećemo se i hodočašća, čestih, kako u Mariju Radnu i Mariju Čiklovu, tako i u Međugorje pa u Lurd. Jer pandemija je uvelike zatvorila vrata i granice, ograničila ono slobodno kretanje koje nam sada toliko nedostaje.

Kao da je vlč. Marijan Tjinkul znao kakva vremena dolaze. A ta vremena nisu nimalo laka. I pitamo se što biste sada rekli? I opet odzvanjaju mi Vaše riječi: molite, molite krunicu! Molite svaki dan! Ta duhovna ostavština, molitva, vjera, ostatak će uvijek među nama, među svim našim narodom. A vas ćemo zamoliti da na drugome svijetu bdijete nad nama i molite za nas. Jer možda vremena postanu bolja! Tome se nadamo.

Maria Lačhici

STOLNOTENISKI TURNIR U RAVNIKU

Nakon godinu dana pauze, ponajbolji stolnotenisači iz karaševske zajednice ponovno su se družili i odmjerili snage na 6. izdanju Kupa hrvatske nacionalne manjine iz Rumunjske koji je u subotu 19. veljače održan u Domu kulture u Ravniku, malenom mjestu u lupačkoj općini.

Podsjetimo, ovaj tradicionalni teniski turnir nije održan prošle godine zbog pandemije koronavirusa, kad su organizatori odlučili da se zbog sigurnosti igrača i navijača turnir otkaže.

Pravo nastupa na ovogodišnjem natjecanju u Ravniku su imali svi ljubitelji ping - pong loptice hrvatske nacionalnosti iz države kao i svi tenisači stanovnici naših karaševskih mjesta. Igrači su se natjecali u trima dobnim kategorijama, odnosno u kategoriji juniora (do 15 godine), seniora (do 50 godine) i veterana (iznad 50 godine). Dobrodošlicu i sportsku sreću svim sudionicima događaja su na samom otvaranju natjecanja poželjeli predstavnici organizatora, odnosno predsjednik Zajedništva Hrvata Slobodan Gera i generalni tajnik organizacije Đuređ Jankov.

"Srdačno pozdravljam u ime Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj sve okupljene ovdje u Ravniku na 6. izdanju našega stolnoteniskog turnira. Ovaj turnir je ponovno zaživio u našoj sredini nakon jednogodišnje stanke, a ovo lijepo mjesto iz lupačke općine velikodušno nas je primilo u prostorije svoga Doma kulture i pomoglo pri organiziranju ovog sportskog događaja. Naša karaševska zajednica ima lijepu sportsku tradiciju, pogotovo stolnotenisku, igrači iz naših mjesta su tijekom godina ostvarivali zapažene rezultate na natjecanjima na državnom nivou. Međutim, osim rezultata i važnosti samoga natjecanja, ovakvi turniri su uvijek bili prilika za

socijalizaciju, druženje, razonodu, komunikaciju na našem govoru i učvršćivanje prijateljstva među našim ljudima i mjestima, a tako je danas i ovdje u Ravniku. Želim vam ugodan stolnoteniski dan i puno sportske sreće, rekao je na svečanosti otvaranja 6. izdanja "Kupa hrvatske manjine u stolnom tenisu" Slobodan Gera, predsjednik Zajedništva Hrvata.

Turnir je odigran po sustavu ispadanja u trima dobnim kategorijama. U najjačoj kategoriji turnira, između 15 i 50 godina, prvo mjesto je zauzeo Petar Blaž, inače pobjednik i turnira održanog 2020. godine u Jabalču. On je u finalnom dvoboju natjecanja bio bolji od Ifke Danuca, inače najboljeg stolnotenisača karaševske općine na turniru održanom 2017. u Karaševu. Treće mjesto u istoj kategoriji pripalo je Petru Gergi iz Ravnika koji je u utakmici za brončano odličje bio bolji od Ilije Filke iz Jabalča. Prvo mjesto u juniorskoj konkurenciji osvojio je Đuređ Moldovan iz Vodnika, drugo mjesto je pripalo Mladenu Gerlici iz Ravnika, dok je treće mjesto zauzeo Mario Banak iz Ravnika. Marian Beul iz Iabalča zauzeo je prvo mjesto u konkurenciji stolnotenisača veterana zahvaljujući pobjedi protiv Ioana Filke iz istoga mjesta, a treće mjesto u ovoj kategoriji pripalo je Đurđu Moldovanu iz Karaševa. Pobjednica ženskog dijela turnira je mlada Nermiđanka Izabel Todor.

Organizator je na kraju turnira dodijelio sportske nagrade najboljima u svim kategorijama te je još jednom čestitao svim sudionicima 6. izdanja Kupa hrvatske nacionalne manjine u stolnom tenisu.

Ivan Dobra

OBIČAJI I VJEROVANJA U JABALČU

“Dan medvjeda”, koji se u Rumunjskoj obilježava svake godine na samom početku mjeseca veljače, proslavljen je u subotu 5. veljače i u Jabalču, idiličnom naselju iz karaševske općine, inače najmanjem mjestu u kojemu žive karaševski Hrvati. Manifestaciju je u sklopu interesa organizacije za čuvanje i promoviranje starih karaševskih tradicija i običaja organizirala filijala ZHR-a iz Jabalča, čiji je predsjednik Ivan Toma, a potpredsjednik Iasmin Adrian Ursul. Zanimljivosti radi, od ukupnog broja stanovnika Jabalča (230 osobe), čak 24 osobe nose ime Ursul, što bi u prijevodu značilo medvjed. S druge strane, procjenjuje se da u rumunjskim šumama živi između 6 i 10 tisuća medvjeda, što je najveća populacija medvjeda u Europskoj uniji i druga po veličini u Europi, odmah nakon Rusije.

Glavni tajnik Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj prof. Đuređ Jankov je na otvaranju manifestacije “Dan Medvjeda” naglasio da imamo moralnu obavezu čuvati i promovirati tradicije i običaje te pohvalio inicijativu potpredsjednika Ivana Frane prema kojoj se preporučuje svakome ogranku ZHR-a organiziranje najmanje jedne relevantne akcije za dinamiziranje djelovanja udruge i očuvanje svega onoga što sačinjava naš identitet. “Dan medvjeda, u mjestu gdje prilično velik dio stanovnika nosi ime Ursul i gdje su se mnogobrojna stara vjerovanja koja se odnose na medvjeda prenosila kroz povijest i sačuvala sve do naših dana, uistinu je akcija vrijedna svake pohvale i upravo zato još jednom izražavam priznanje predsjedniku filijale Ivanu Tomi i svim članovima organizacije iz ovoga mjesta”, rekao je, između ostalog, Đuređ Jankov.

“Po narodnom vjerovanju, rekao je potpredsjednik jabalčke filijale Iasmin Adrian Ursul, 2. veljače se susreću zima i proleće, a naši stari poljodjelci su nekada planirali i organizirali poljodjelske i druge radove upravo ovisno o reakciji medvjeda pri izlasku iz jazbine. Ukoliko bi na ovaj dan vrijeme bilo lijepo i sunčano, medvjed bi se po izlasku iz zimskog strahovito uplašio od svoje sjene i vratio nazad u brlog gdje bi hibernirao još četrdeset dana, što bi ljudima bio dovoljan znak da se vrijeme uopće neće poboljšati u tom periodu. Ako, pak, pri izlasku iz jazbine medvjed zatekne loše vrijeme, kišu, maglu ili oblake, onda nastavlja svoj put i počinje tražiti hranu, a to je ljudima opet bio relevantan znak da je proljeće na pragu, da dolazi lijepo vrijeme, da radovi na polju mogu polako započeti”, ispričao je Iasmin Adrian Ursul narodno vjerovanje vezano za izlazak medvjeda iz zimskoga brloga.

Predsjednik Zajedništva Hrvata Slobodan Gera je na kraju ceremonije otvaranja čestitao jabalčkoj filijali i divnim ljudima koji u tom mjestu žive na besprijetornoj organizaciji događaja, istaknuvši da se uvijek vraća s ponosom i velikom radošću u Jabalče jer ovo maleno selo ima posebno mjesto u njegovom srcu.

Muzički ansambl Zajedništva Hrvata, kojega koordinira prof. Ionel Bonțu, pobrinuo se za ugodnu atmosferu za vrijeme čitave manifestacije. Između ostalog, članovi ansambla su razveselili prisutnu publiku karaševskim i banatskim tradicionalnim melodijama.

Ivan Dobra

ÎMBRĂCĂMINTEA PESCARULUI SPORTIV!

Pe lângă uneltele adecvate metodei de pescuit practicate, pescarul sportiv mai are nevoie și de o îmbrăcăminte potrivită modulii de pescuit.

Fie că este vorba de pescuitul staționar, fie că vorbim de cel hoinar sau de pescuitul din barcă, pescarul are nevoie întotdeauna de o îmbrăcăminte pe măsură, mai ales în perioada rece a anului, când temperaturile coboară sub zero grade Celsius.

Foarte mulți dintre pescarii sportivi pescuiesc mai mult vara spre toamnă, în anotimpurile plăcute de pescuit din punctul de vedere al vremii de afară, în perioadele când nu se pune problema unui echipament special, complicat și foarte costisitor. Totuși, și în perioada caniculară a zilelor de vară cu cer senin ne poate surprinde o ploaie de lungă durată sau o furtună, astfel că este necesar să fim prevăzători pentru a evita urmările neplăcute ale vicisitudinilor vremii.

În orice caz, oricare ar fi natura pescuitului și indiferent de perioada când se pescuiește, îmbrăcăminte pescarului sportiv trebuie să fie practică și igienică din toate punctele de vedere. Igienică, ca să-i apere corpul de umezeală și vânt, să fie răcoasă vara și călduroasă pe timpul iernii. Îmbrăcăminte trebuie să fie și practică pentru a fi ușoară la purtat, rezistentă și de o culoare apropiată de aceea a mediului, nestânjenind pescarului sportiv mișcările executate pe timpul desfășurării activității de profil. Cămășile cu mânecă lungă sau scurtă, tricourile, maiourile și pantalonii scurți, după părerea mea, ar trebui să fie toate din bumbac, cât se poate de subțiri pe timpul verii și cât mai groase pe timp de iarnă. La fel se recomandă și cu cizmele, pieptarele sau șoldarele. Pe timp de vară, mai ales pe apele reci de munte, eu folosesc cele din

plastic sau din cauciuc, iar pe timpul iernii, când temperaturile sunt foarte scăzute, iar pescuitul se practică, de regulă, pe aceleași râuri reci de munte, ar fi indicat și recomandat să se folosească cele din neopren deoarece

au o rezistență mult mai mare decât cele din plastic sau cauciuc.

Încălțăminte constituie o parte foarte importantă din echipamentul pescarului, fie că pescuiește de pe malul râului, fie că pescuiește mergând prin apă. Bocancii trebuie confecționați dintr-un material impermeabil, care să nu lase cu prea multă ușurință ca apa râului să pătrundă înăuntru. În plus, talpa bocancului ar trebui să fie cât mai groasă pentru a proteja cât mai mult cu puțință talpa piciorului, mai ales atunci când călcăm peste pietrele drumului s-au pe cele de pe lângă malul râului pe care vrem să-l străbatem.

Iar dacă ne încumetăm să trecem prin albia râului de munte pe timp de vară, atunci ar fi indicată o talpă din păsă a bocancului, care să nu alunece pe pietrele pline de mază și alunecoase de pe fundul apei, pentru că aceste alunecări n-ar prinde bine la nimeni, iar potențialele accidente trebuie evitate cu orice preț.

Pescuind cu ustensile provizorii și de duzină există riscul de a pierde peștele cel mare. În anii uceniciei mele într-ale pescuitului, nu de puține ori mi s-a întâmplat să rămân fără unele exemplarele capturate doar pentru faptul că nu aveam îmbrăcăminte și ustensilele potrivite.

Așa că, pescari hoinari ce sunteți, vă doresc să prindeți marea captură și să nu dați greș ca mine!

Petru Miloș

VELJAČA – KORAK DO PROLJEĆA

Ili kako bi mi rekli, februar – krač do proletja!

Da, zanimljiv je drugi mjesec u godini, veljača, ili februar. To je najkraći mjesec u godini, četiri godine zaredom ima 28 dana, a u prestupnoj godini 29. Naziv februar dolazi od latinske riječi februum, što znači pročišćavanje. U starom rimskom kalendaru svakog 15. februara održavao se ritual pročišćenja od grijeha zvan Februa.

U hrvatskom jeziku februar nosiv naziv veljača i to je jedini ženski mjesec u godini, odnosno nosi ženski naziv. Pretpostavlja se da su Hrvati prozvali mjesec februar veljačom jer često nešto valja, vrti i prevrće vrijeme. Prevrtljiv je to mjesec ako gledamo vrijeme koje se često mijenja. Čas je hladno, pada još snijeg ili kiša, čas je sunčano i toplo.

Ljubitelji životinja kažu još i da je februar mjesec mačaka ili "mjau" mjesec. Da, pogodili ste, mačke baš ovog mjeseca intenzivno mijauču, pa je 17. februar proglašen za Dan mačaka

na četiri noge. Ako ćemo ići tom logikom, onda je februar i mjesec jaganaca. Jer upravo se ovog mjeseca jagnje najviše ovce.

No iako je februar najkraći mjesec u godini, on je ujedno, možemo reći, i najveseliji, jer počinje vrijeme velikih karnevala, zabava, maskara.

Razni narodi različiti nazivaju ovaj mjesec, februar, odnosno veljaču. Neki tako kažu da je veljača privrtljiva kao žena. Drugi pak: Kad u veljači ne pada kiša, ožujak nema dobre misli! Ili: Bolje je u februaru vidjeti po polju gladna vuka, nego u kušulji človeka. Ili ako je u veljači toplo, neki narodi kažu da ako se mačka sunča u veljači u ožujku opet će pored peći! U istom tonu, da ako se u veljači cipaju drva u kušulju, kukuruz će se sijati u kožuvu!

Ujedno je veljača i mjesec kada se obilježavaju nekoliko važnih svetkovina. Odmah na početku, 2. veljače je blagdan Svijećnice. Kao da se blagoslovom svijeća, između ostalog, želi otjerati sav mrak koji nekako prati zimu, kada su dani kratki, a noći tako duge. A onda je 11. veljača Gospa Lurdska, a tada je i Međunarodni dan bolesnika. Mise se slave u crkvama diljem svijeta, za bolesne, za ozdravljenje.

Vidimo da iako je veljača najkraći mjesec u godini, ujedno je i dinamičan i najzabavniji, jer započinje i vrijeme maskara, maskiranja i raskošnih karnevala. U krajevima diljem Europe sačuvala se tradicija poklada, odnosno vrijeme kada maske preuzimaju vlast kako bi istjerale sve zle duhove i nedaće koje prijete ljudima te kako bi se pobrinule da nova godina protekne u sreći i veselju. Riječ karneval dolazi iz latinskog jezika te znači 'zbogom mesu', dok se kod nas uz karneval spominju i mesopust, poklade ili fašnik, koji su više vezani uz određene regije, mjesta te njihove običaje.

Iako kraći od ostalih mjeseci, veljača je, vidimo, prepun blagdana i drugih zbivanja. A možda ono najvažnije, odmah nakon zadnjeg dana veljače je 1. ožujak, prvi dan proljeća! A proljeće svima vraća osmijeh na lice. Stoga zahvalimo veljači na svemu, jer je veljača samo jedan krač do proljeća!

Maria Lačhici

Obavijest

Poštovani i dragi sunarodnjaci, drago nam je obavijestiti Vas da je otvoren poziv za stipendije Vlade Republike Hrvatske u akademskoj godini 2022./2023.

Sve informacije možete pronaći na mrežnim stranicama Agencije za mobilnost i programe Europske unije i Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske. Rok za prijavu je 1. travnja 2022. Dodatne informacije možete dobiti i u Zajedništvu Hrvata u Rumunjskoj.

Srdačan pozdrav,
Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Bukureštu

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A LIMBII MATERNE

Ziua Internațională a Limbii Materne este sărbătorită anual pe 21 februarie în întreaga lume.

Data de 21 februarie face trimitere la evenimentele din această zi a anului 1952, când mai mulți studenți ce demonstau în Dhaka pentru recunoașterea limbii lor materne

'bangla', drept una din cele două limbi ale Pakistanului de atunci, au fost împușcați de forțele de poliție. În Conferința Generală UNESCO din 17 noiembrie 1999, ziua de 21 februarie a fost proclamată Ziua internațională a limbii materne. Începând cu anul 2000, în fiecare an, la 21 februarie, această zi este sărbătorită de toate instituțiile care, prin promovarea limbilor materne, militează pentru promovarea diversității culturale.

Pentru a marca această zi, Departamentul pentru Relații Interetnice a propus minorităților din România să realizeze filmulețe prin care copiii și tinerii provenind din diferite comunități etnice ale României să se exprime și să-și promoveze limba maternă.

"Numele meu este Irena Iovanak, sunt elevă

în clasa a VIII-a la Școala Generală din Lupac și fac parte din minoritatea croată din România. Mă mândresc cu naționalitatea mea și cu limba maternă, cu limba croată. Este limba pe care am auzit-o pentru prima dată în casa noastră, de la mama noastră, de la familia noastră. În această limbă se povestește cel mai bine, aceasta este limba în care gândim, visăm și iubim... Mesajul meu de ziua limbii materne: aveți grijă de limba maternă, mândriți-vă cu limba maternă! Trebuie să recunosc că mi-e greu să descriu cel mai important reper al naționalității mele. Voi specifica câteva repere importante, iar acestea sunt: limba maternă, frumoasele tradiții și obiceiuri, portul popular și confesiunea noastră catolică. Mă mândresc cu reperele enumerate și spun asta fiindcă în fiecare zi vorbesc limba maternă în casa mea, cu familia, rudele și consătenii mei, iar în fiecare an sărbătorim și păstrăm obiceiurile și tradițiile noastre. Iar când mă îmbrac în portul popular carașovenesc îmi amintesc cu bucurie că fac parte din minoritatea națională croată și menționez acest fapt pentru că această cămașă populară păstrează istoria generațiilor noastre pe aceste țărâni. Am un scurt mesaj pentru comunitatea carașovenească: păstrați și promovați tot ce-i al vostru, respectați, de asemenea, toate valorile celorlalți!" a transmis eleva Irena Iovanak în filmulețul realizat cu sprijinul Uniunii Croaților din România, pentru pagina de Facebook a DRI.

Ziua Internațională a Limbii materne a fost celebrată și de elevii din comunitatea croată, pentru care limba maternă are o semnificație deosebită.

„Limba maternă este prima limbă pe care o persoană o învață în viața sa, primele cuvinte care încetul cu încetul îi vor forma vocabularul, modul în care va gândi și se va exprima în viața de zi cu zi. Prin limba maternă se transmit valori și cunoștințe despre cultura locală, despre tradiție, familie, religie și comunitatea din care face parte. Astăzi, de Ziua Internațională a Limbii materne, preșcolarii de la Grădinița P.N. Carașova au sărbătorit prin activități de lectură în limba maternă, iar una dintre povești a fost „Pleșna haljina žutog maslačka”, scrisă de Sunčana Škrinjarić”, ne-a declarat educatoarea Ghera Sabina. Copiii au marcat această zi importantă prin joacă și prin povești, atât în limba maternă cât și în limba croată.

Pe 21 februarie și elevii Școlii Gimnaziale Lupac, sub atenta supraveghere a învățătorilor și profesorilor, au organizat un eveniment în cadrul căruia s-au reunit într-o atmosferă festivă să sublinieze importanța păstrării limbii materne. Pe parcursul evenimentului, elevii au vorbit despre importanța limbii materne, despre frumusețea și expresivitatea ei, au recitat poezii și au citit fragmente din creațiile unor autori croați și au pregătit cântece tradiționale pentru a sărbători Ziua Internațională a Limbii Materne. La finalul manifestării, elevii au concluzionat că deși este important să cunoști cât mai multe limbi străine, limba maternă trebuie prețuită, învățată și vorbită în familie, studiată și exersată în școli, altfel se poate pierde foarte ușor. *Lina Tincul*

GLAVNI PRIORITETI KOMANDE ZA OVU GODINU

Ušli smo u 2022. godinu i, kako to uvijek biva, načelnici s čela zajednica određuju prioritete i ciljeve koje žele postići, nastavljaju ili privode kraju projekte započete u prijašnjim godinama te pokušavaju pokrenuti nove korisne projekte.

Razgovarali smo s načelnikom Petram Bogdanom kako bi doznali koji su glavni objektivni i prioriteta za Karaševo, Nermid i Jabalče, odnosno za sela koja pripadaju općini Karaševo. Prvi čovjek naše općine nam je ljubazno nabrojao glavne ciljeve komande za ovu godinu, a između njih se ističu:

Dobili smo financiranje i povećan budžet za kanalizaciju u Jabalču i Nermidu gdje se već izvode neki pristupni radovi. Naše je mišljenje da će se licitacija za izvođača radova finalizirati najkasnije do kraja četvrtog mjeseca, a zatim će se u navedenim mjestima pristupiti izvođenju radova za uvođenje

kanalizacije. S druge strane, uvjeren sam da ćemo do kraja proljeća uspjeti osigurati u Nermidu i vodooskrbnu mrežu na koju će se zatim moći priključiti svaki dom iz toga mjesta.

Kada je riječ o mostu preko rijeke Karaša u Karaševu, nitko nije zadovoljan s tempom izvođenja radova. Radovi duboko kasne, direktor firme zadužene za podizanje mosta opet me je pokušao uvjeriti da će most biti gotov do kraja ove godine. On je i prošle godine imao isti diskurz, most je već lani trebao biti funkcionalan. Ja ga stalno pritišćem da ubrza radove, a njegov izgovor za kašnjenja je pandemija i veoma teški uvjeti za rad u ovim teškim vremenima.

PRAVI ŽIVOT, PRAVI MIR

Nemiri koji su u čovjeku, nešto su što je u nama prisutno bez našeg htijenja.

Oni su osobito prisutni u današnjem čovjeku. Svima je očita prisutnost nemira u nama samima i u drugima. Čovjek nikako ne može potpuno izbjeći nemir. Iz tog probija i pitanje, koji je uzrok ljudskim nemirima i da li je moguće iz nemira uploviti u svoj osobni mir. Očito je također da se poslije toga i razočaramo. Očekivali mir u tome i tome a rodio se još veći nemir.

Često se život izjednači s imanjenjem. Koliko li je života žrtvovano imanjenjima! Možda bi se moglo reći da je novo vrijeme baš život žrtvovalo imanju i sad je ono najuočljivije nastupilo kao ekološka ugroženost, kao moralna ugroženost. Zar sve moderne prijetnje i nemiri ne izvire baš iz žrtvovanog života imanju?! Do jučer je ovaj navještaj (davanje prednosti životu nad imanjenjem) bio samo religiozni navještaj, religiozno opredjeljenje, bome danas je to postalo istina svakog čovjeka, cijelog čovječanstva. Do te svijesti došli smo tek kad je život doveden u pitanje uništenja.

Možda nam sada postaje očito zašto se uvukao nemir u ljudski život. Iako su ljudi sitiji i obučeni ipak su nemirniji. Dogodio se kolektivni grijeh, a i kolektivne posljedice. Davanjem naglaske životu ne niječe se vrijednost onoga što treba imati (hrana, odjeća...). Ipak, hoće se reći da su sva 'imanja' u službi života a ako to nisu onda su štetna.

Posjedovanje (imanje) je nešto neposredno, nešto sto svatko 'dira'.

Sursa: glas-koncila.hr

Izgleda da je u ovo moderno vrijeme nemir više očitiji nego li ikada prije. Današnje nas evanđelje upućuje baš na put gdje bi čovjek mogao ući u iskustvo svojeg mira, a također nam govori i kroz što se ne dolazi do mira. A čovjek je slobodan da bira. Čovjek se treba odrediti prema Bogu. Treba izabrati što mu je najvažnije. U što se ukorjenjuje njegovo život. U čemu vidi da mu dotječe smišljenost življenja bez obzira kakvo će biti to življenje.

To je ta istina koju naglašava i druga Božja zapovijed: Nema drugih bogova. Niti je sve jednako niti je sve jednako vrijedno za čovjeka. Čovjeku je potrebno da se odredi prema tom svojem Najvrijednijem.

Našom poslovice reklo bi se: ne može se sjediti na dvije stolice. U kršćanstvu je taj osnovni princip, Bog ljubavi. I vjerovanje u Boga ljubavi određuje cijelo življenje. U svjetlu Njega procjenjuje se sav svemir. U svjetlu Njega određuje se moral i politika – sve.

Vrlo često se baš radi toga ljudi 'zatrpaju imanjenjima' i nikada ne dođu do iskustva istinskog života i mira. Ne dolaze do svojega duševnog i životnog mira. Kao što je život, smisao u dubini tako je i mir u dubini. Istinski mir može biti tek ako je život oslonjen, ako mu je gospodar Ljubav. Vjera u ljubav je vjera u Apsolutnoga i sve što smeta toj vrijednosti otklanja se.

Život kao i ljubav traži Apsolutnoga i apsolutno vezanje, a zato se dobiva istinski mir. Zato je i nemoguće imati dvije najvažnije stvari. Tada je čovjek izgubljen.

Najvažnije je uvijek Jedno – Jedan. Vjera u Božju apsolutnu ljubav daje smisao životu i omogućuje da se život razvija do svoje punine. Ipak smo mi uza svu svoju brigu Božja briga. Ustavimo istinski odnos s Bogom, to će značiti i upoznavanje samog sebe. Tako ćemo steći sigurnost bez obzira na sve promjenjivosti ovoga brzo mijenjajućeg svijeta.

Dr. theol. Davor Lucacela

ŠOKAČKO PJEVAČKO DRUŠTVO U REKAŠU

Hrvati u Rekašu imali su svoje kulturno društvo već za vrijeme austrougarske vladavine.

U dobi tadašnje mađarske administracije, Šokačko pjevačko društvo iz Rekaša djelovao je statusom pravne osobe. Godine 1919. velik dio pokrajine Banata (koji obuhvaća i Rekaš) priljepljen je novostvorenoj državi Rumunjskoj, pa se tako stvorila obaveza našem rekaškom društvu ozakoniti svoj status po novim zakonima u Rumunjskoj (U vezi s tim sačuvan je u tamiškoj županijskoj službi Narodnog arhiva Rumunjske fond 5980/1924 u okviru većega fonda o pravnim osobama pri Tamiš-torontalskom sudu).

kao dio inventara navodi se: „harmonijum, orman, lampa i note“. Još se navodi da su proslavili 35. obljetnicu 15. rujna 1923.

Statut je društvo prilagodilo 3. rujna 1922, a memorandum potpisuju: predsjednik Ivan Jankulov i tajnik Josif Čosić.

Sastav Društva bio je: Ivan Jankulov – predsjednik, Josif Čosić – tajnik, George Čosić – potpredsjednik, Albert Čosić, Ivan Čosić, Jakob Jankulov, Pavel Tomin – blagajnik, Josif Jankulov, Josif Ambruš, Ivan Jankulov, Matej Jankulov, George

Prema tome Pjevačko društvo sastavlja molbu 20. srpnja 1924. i podliježe je sudu 31. srpnja 1924. godine a sudska rasprava održava se 25. listopada 1924. Pjevačko društvo zastuplja George Čosić s punomoćjem kojeg su 18. listopada 1924. potpisali predsjednik Ivan Jankulov i tajnik Josif Čosić.

Iz tadašnjeg memoranduma proizlazi da je Rekaško šokačko pjevačko društvo osnovano 8. prosinca 1888. te da je pravni status dobilo od ugarskog Ministarstva unutarnjih poslova pod brojem 8.523, 7. veljače 1889. godine. Tadašnji status je na mađarskom jeziku, a potpisuju ga Csily Istvan kao tajnik i Pelić Joan kao predsjednik. Dalje se navodi da je društvo imalo prekid u radu, zbog rata, između 1914. i 1918. godine, a poslije rata je obnovilo svoje djelovanje, upriređujući po jedan ili dva koncerta godišnje. Imaju aktivna 44 člana, a

Stanić, Pavel Buda, Gerge Pelić, Josif Pelić, Matej Jankulov, Matej Stanić, George Katalinić, Josif Katin, Albert Pelić, Ivan Jankulov, Josif Veke mlinar, Matej Jankulov, Ivan Abruš, Ivan Jankulov, Matej Lany – župnik, Josif Herceg, Matej Ambruš, George Stanić, George Stanić, Matej Stanić, Jakob Stanić, Đura Tomin, George Ambruš, Ivan Jankulov, Jakob Jankulov, Matej Tomin, Ivan Katalinić, Ivan Pelić, Nikola Kružić, Ivan Stanić, Stefan Vuković – učitelj, George Kalin, Jakob Pelić, George Jankulov.

Sud je povoljno riješio molbu rekaških Šokaca i odobrilo je pravni status Društva rješenjem od 9. svibnja 1925.

PS. Zahvaljujemo gospodinu Stevanu Bugarskom, koji je zabilježio sve ove podatke iz gorenavedenog arhivskog fonda te nam ih je velikodušno prosljedio!

Priredio Daniel Lucacela

Projekt obnove Doma kulture iz centra Karaševa, koji podrazumijeva svu potrebnu dokumentaciju i samu obnovu zgrade, iznosi oko 500.000 Eura. Unutar zgrade u Karaševu se već intezivno radi, a uskoro će započeti i radovi na projektu obnove Doma kulture u susjednom Nermiđu, koji će biti u vrijednosti od 250.000 Eura.

Dostavili smo mjerodavnim institucijama projekti za financiranje vrtića i gimnazije u Karaševu te škole u Nermiđu, pa se nadam da oni budu obojeni i da dobijemo financiranje. I medicinski dis-

penzer iz Karaševa će uskoro biti temeljito obnovljen, a cjelokupni radovi će iznijeti nešto više od 100.000 Eura. Zgrada će biti dodatno konsolidirana, obnovit će se krov, a fasada će poprimiti sasvim nov izgled kako bi bila u tonu s ostalom arhitekturom

iz centra mjesta, pritom ne mislim, naravno, i na zgradu s preko puta općine.

U Karaševu smo obnovili jednu vodenicu, onu kod Gere, kako bismo sačuvali barem nešto što nas povezuje s prošlošću, a isto ove godine ćemo obnoviti i veliku vodenicu na mjestu poznatom Kod tri vodenice, na samom ulazu u Kanjon rijeke Karaša, s tim više što u tom dijelu mjesta imamo tijekom godine i dosta turista. I u Jabalču imamo dosta turista jer se to naše mjesto

nalazi na samoj granici s Nacionalnim parkom. Osim već navedenih radova, na samom ulazu u ovo mjesto ćemo obnoviti onaj poznati bunar i s jednim melenim krovom ćemo zaštititi od vremenskih nepogoda stepenice na ulazu u Dom kulture.

Prošle jeseni smo dostavili za financiranje i nove projekte, a najvažniji se odnose na asfaltiranje svih neasfaltiranih ulica u Karaševu, Nermiđu i Jabalču. Negdje oko šest milijuna leja iznosi asfaltiranje u Karaševu, a 11 milijuna leja će biti potrebni za obnovu i asfaltiranje puteva u Jabalču i Nermiđu.

Također, namjera nam je izboriti se za novčana sredstva potrebna za asfaltiranje još četiri komunalna puta, odnosno za put od Nacionalnog puta preko Nermiđa do klokočičkog hotara, ulazni put u Jabalče pa sve do Padina Seaca, ulazna cesta u Karaševu koja polazi od komande pa sve do Palankuce. Cijeli ovaj projekt iznosi negdje oko 22 milijuna leja. Ove godine je neophodno očistiti i urediti cijeli onaj prostor u okolici stambene zgrade u Karaševu i izgraditi teniski

teren kod zgrade Centra za turističko informiranje. Ove godine, također, napraviti ćemo i dvije dugačke biciklističke staze u Karaševu, a vrlo je vjerojatno da ćemo obnoviti i fasadu zgrade općine.

Lina Tincul

30. SVJETSKI DAN BOLESNIKA NA MARIJANSKOME SVETIŠTU U KARAŠEVU

Svjetski dan bolesnika obilježava se svake godine 11. veljače.

Ustanovio ga je Papa Ivan Pavao II. 13. svibnja 1992. godine kako bi skrenuo pozornost na bolesnike i njihove probleme te da bi potaknuo ljude različitih vjeroispovijesti da promisle o svojim mogućnostima brige i njege oboljelih.

Za datum obilježavanja Svjetskog dana bolesnika izabran je 11. veljače, kad se u Katoličkoj Crkvi slavi spomen dan Blažene Djevice Marije Lurdske jer je Marijansko svetište u Lourdesu postalo velikim okupljalištem bolesnika koji se ondje dolaze moliti za ozdravljenje.

Blagdan Gospe Lurdske i Svjetski dan bolesnika obilježeni su i ove godine misnim slavljem u Marijanskim svetištu u Karaševu na kojemu su sudjelovali brojni vjernici, okupljeni iz svih karaševskih mjesta. Svetu misu održao je župnik klockotičke župe Milja Sima u suslavlju s domaćim župnikom Petrom Rebedžilom, lupačkim župnikom Đurđem Patašanom te vlč. Mikolom Laušom, ravnateljem Temišvarske biskupske kancelarije.

„Isus je došao za bolesnike na ovej svet. Nitko od nas ne zdrav, ni telesno ni duševno. To, na žalost, zbog greja, to, na žalost, zbog sotone, zbog naši slabosti. Kakon što idemo kod doktora da ni leči, tako idemo kod Boga da ni leči. Bog nim došao u susret i nim pustil najboljeg doktora, Isusa Krista, koj nim je dal i najbolje medicine: njegovo telo i

krv. Istovremeno, Bog nim je dal i najbolju medicinsku sestru, Divicu Mariju. Ona je bila odabrata da bude čak više od toga, da bude naša mama. Ona nas pomaga, nim povija rane, nim leči sve bolesti i tuge. Možda, mlogi od nas to ne osećaju, ali Ona je tu. Divica Marija je dokazala u toku vremena da Bog zaista želi da kroz Nju nas potegli k Njemu, da nas učini da osećamo da u Njoj, kroz Nju i kroz Boga imamo pravo ozdravljenje za život večni.“ – obratio se mnoštvu okupljenih vjernika i hodočasnika vlč. Petar Rebedžila.

„Možemo svaki da se pitamo – započeo je

svoju propovijed vlč. Milja Sima – zašto sam došao ovamo? Mislim da je svaki od nas osećal će je bil pozvan od Isusa Krista, kroz majku Njegovu, našu majku nebesku. Jedni od nas smo došli da Joj prikažemo naše tuge, naše bolesti, naše nesreće. Drugi su došli da Joj pokažu veselje, radost koju imaju u srcu. Treći su došli da glide, da vide što se ovde događa. Četvrti, moguće, da su došli da joj zafale za neku milost koju je prosila od sina svojega.

Za Svetu Mariju možemo da kažemo da je Lurdska, da je Fatimska, Radna, Čiklovka i tako dalje. Ali ona je, u prvim redu, naša mama nebeska. Ona je isto kakon svaka mama: kad dete vrišti, proba da ga utješi; kad je dete radostan, raduje se i ona sašnjim. Svaka mama bi trebala da bude poštovana, ljubljena od svoji dec. Jesu luđe koji zafaljuju mami

za sve što im je darovala, ju poštuju, nikada ju ne uvređuju. Ali jesu, na žalost, i luđe koji sovu, ne samo mamu, koja im je dala život i svoje mleko, nego sovu i našu mamu nebesku, koja svakoga je utešila i je svakog pomogla. Onda, ovi luđe, ako se ovako vladaju svojom mamom, otkla la da dobiju blagoslov? Moguće da i mi, neki put u našim životu, iz ludosti, iz slabosti ili gluposti smo se vladali loše s našom starešinom, osobito s našom mamom. Isto kako, valjda, smo se vladali s našom mamom nebeskom. I sad, ona nosi sve naše prošnje prid sinam svojim, Isusam Kristam. Neka se svi sada pokajemo za sve naše slabosti i sve naše greje što smo činili protiv Boga, protiv mame nebeske, protiv naše starešine, što smo činili jedan protiv drugoga, i čak mi sami protiv sebe!“

Polazeći od poruke Pape Franje povodom obilježavanja 30. obljetnice Svjetskog dana bolesnika: ostati na putu milosrđa s onima koji pate – tajnik Temišvarske biskupije, Mikola Lauš naglasio je da svaki dan moramo živjeti i koračati onim putem koji nas vodi prema Nebeskome Ocu. Bolesni, u njihovim patnjama, vide i znaju da se nalaze na tome putu, jer je taj put, put vjere. Taj nas put poziva, svakoga od nas posebno, a vjernici koji su se toga dana nalazili na karaševskom Marijanskom svetištu došli su zatražiti od Nebeskoga Oca ojačati ih u vjeri, jer jedino se vjerom može pobijediti svaka ljudska bolest.

„Naša crkva je jučer slavila spomendan kardinala blaženog Alojzija Stepinca, zagrebačkog nadbiskupa, koji je umro kao mučenik 1960. godine. Zadnje svoje petnaest godine života bio je pritvoren u svojoj vlastitoj kući iz svog rodnog sela i nije smio ići po svojim župama. U tim trenutcima tražio je uvi-

jek hrabriti vjernike. Iako su mu oduzeli sve, on je našao hrabrost te nam je poručio: Kad vam otmu sve, ostat će vam dvije ruke, sklopite ih na molitvu, pa ćete tada biti najjači!

Neka mi tražimo, dragi hodočasnici, imati vrijeme za molitvu! Neka mi tražimo i u našim obiteljima da zajedno molimo krunicu. Krunica nas je sačuvala, ona je očuvala vjeru našega naroda i može nas čuvati i nadalje. I tu, zajedno u zagovoru naše nebeske majke, koju mi danas častimo i koja nas je pozvala svakoga od nas i po malo Bernardici na obraćenje, neka nas približi Ocu svemogućemu!

Također nam je blaženi Alojzije Stepinac poručio i da nam „ne treba toliko učenih glava, koliko poštenih“. Ali, poštenih u vjeri. Jer kad sam ja pošten u vjeri, onda ću i napredovati u vjeri, onda ću ja sačuvati taj Božji blagoslov, te Božje darove koje svatko od nas primamo. Neka mi pogledamo na naše nutarnje ozdravljenje i s tom nadom u srcu nek slavimo nadalje ovu euharistijsku službu, jer je Euharistija središte našeg cijelog kršćanskog života i nek mi dolazimo čista srca i primamo svetu pričest, koja nas može obratiti! A zagovor naše nebeske majke Marije Dvice neka nas uvijek prati!“ – poručio je vjernicima, u nastavku svoje nadahnute propovijedi, vlč. Lauš.

Daniel Lucacela

